

גיליון מס' 2-441 ראש השנה ויר"כ
תשפ"ב שנה עשירית

לזכות ידידינו החשוב שיראה ברכה
והצלחה בכל הענינים

להקדשות ע"ג הגליון
ניתן לפנות למס' 053-3145900

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

יפה מראה

זוהלים ורועדים מיום בואך: רבינו מאזין בהנאה, לדרשות של ריעו המגיד הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, על שגב הימים הנוראים במחיצתם של בעלי המוסר, בשמחת בר מצוה שנערכה לבן ידידנו הגר"ש וינטרוב שליט"א, שבוע לפני אלול, שנת תשס"ה

ירח האיתנים

לשותפינו היקרים שיח'

כידוע בשנים עברו בליל ראש השנה אלפים אלפים נוהרים מכל קצוות העיר בני ברק לזכות לקבל את ברכת רבינו לברכת השנים לשנה טובה ואי"ה נקוה שגם בשנה זו נזכה לעבור ולהתברך, אבל רבים הם הגרים בערים רחוקות ברחבי הארץ שהיו רוצים לבוא ולהתברך ואינם יכולים מחמת המרחק ובפרט אחינו היקרים אשר מעבר לים שגרים שם וליבם כאן. ובזאת אנו באים להיות לכם לשליחים עבורכם ולהגיש בפני רבינו את שמכם לברכה ולישועה לקראת השנה החדשה.

כל אחד ואחד שירים את תרומתו בסך 100 ₪, יזכה להיות שותף בהפצת דברי תורתו של רבינו שליט"א וכן יועבר שמו למרן שליט"א לברכת השנים ולברכת שנה טובה, בימים הנוראים הבעל"ט.

ואשרי הזוכה להיות שותף בהפצת דברי תורתו של רבינו שליט"א

ניתן לפנות למס' : 053-3145900
ברכה מרובה ובברכת שנה טובה תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה יצחק גולדשטון

הפתעה מאוצר תורתו של מרן שליט"א

שעות ספורות טרם סגירת הגליון 'דברי שי"ח', קיבלנו לידינו את האוצר החדש
"יקרת מכתבו הגיעני היום. ובחנם מתנצל כת"ר שליט"א על הטורח, ואילו ידע כמה שמחה יש לי ממכתבי, לא היה כותב כך" ---

כך, פתח מרן שליט"א את אחד מעשרות חילופי המכתבים הנדירים, שמופיעים כעת לראשונה, אל ידיו מקדם, גאון ישראל מרן הגר"ד לנדא שליט"א ראש ישיבת סלבודקא. בעודם אברכים צעירים בשנות השלושים לחייהם, התכתבו הלוח ושוב, במשך כעשר שנים, מרנן גדולי הדור, רבינו מרן שליט"א עם מרן הגר"ד לנדא שליט"א, בכל עניני הש"ס, מברכות ועד עוקצין. רוב המכתבים הם שאלות והערות ששטח הגר"ד קדם מרן שליט"א, ועליהם התשובות שענה רבינו, ופעמים רבות, בתוספת הערות מענינות. השנים 'מטיילים' יחדיו בבקיות ובחריפות נוראה, בכל מרחבי התורה כולה, עם מפרשיהם. נראה כי אילו נערך מפתחות לתוכן הענינים, הרי שערכי הנושאים המובאים במכתבים אלו, הינם מן הסתם אלפי נושאים ותתי נושאים. כל התורה כולה.

בספר החדש 'שיח דבר', שהופיע זה עתה מן הדפוס, מופיעים קרוב למאה מכתבי תורה, שחלקם פורסמו כבר במקומות שונים, אך חלק הארי שבהם לא ראה עדיין את אור הדפוס. מבין שיטי המכתב ניכרת אהבת התורה המפעמת בין גדולי התורה שליט"א, והחתימה לחקר האמת, בלא הנחות.

תקצר היריעה, ולא נוכל לצלול לעומק הנושאים, אך לחיבת הקודש, נביא שבאחד המכתבים (עמוד נט) שולח מרן שליט"א מכתב הערה בדברי הר"ש בכלים, כשהוא מקדים בכותבו "כבר זמן רב לא קיבלתי מידידי כבוד תורתו שליט"א שום מכתב".

ארבעה ימים אחרי, הריץ לו הגר"ד שליט"א מכתב תגובה, והוא מגיב לו על הדברים "ומה ירב הצער, על אשר תמורת שתבוא על בטויה הראוי והשלם, הכרת תודתי על הנכונות וטוב החסד, אשר יגלה הדרתו לברור ספקותי מידי פעם בפעם, נתעורר פקפוק חשש בלב הדרכ"ג שליט"א, כאילו קיים ההיפך מכך, ואבקשה מאוד מהדרתו שימחלו לי על שבגיני נגרם צער להדרתו".

רבינו שליט"א עם הגר"ד שליט"א

**לשליחת שמות
לתפילת רשכבה"ג
מרן שר התורה שליט"א
ועד הרבנים
1-800-22-36-36
לברכה וישועה
ושנה טובה ומתוקה**

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, ושונות מרבינו.

❧ וציותי את ברכתי ❧ הלכות שביעית ממרן הגר"ח קניבסקי שליט"א

כיצד אוכלים פירות שביעית (א)

- והיתה שבת הארץ לכם לאכלה**
- א. אמרה התורה והיתה שבת הארץ לכם לאכלה, והוא הדין שמותר לשנות או לסוך שהם בכלל אכילה. ויש לנהוג בפירות שביעית כפי שהדרך לנהוג בהם תמיד, ויבואר להלן בס"ד.
  - ב. אין מצוה בעצם האכילה
כתב החזו"א שאין מצוה באכילת פירות שביעית, וממילא אם אינו מעונין לאכול, מותר להניחם שירקבו מעצמם. אך כמובן שלא יזרוק אותם לאשפה כל עוד ראויים למאכל. בדרך אכילתן
  - ג. מהמקרא והיתה שבת הארץ לכם "לאכלה" דרשו חז"ל - ולא להפסד, משום כך אסור לשנות את הפירות מצורת ברייתן, אלא יש לאוכלן דרך אכילתן הרגילה אצל אנשים. ולכן, דבר שרגילים לאכול חי כבריתו, כגון רוב פירות האילן אסור לרסקם, אבל אלו שרגילים לרסקם כגון בננות, עגבניות, תפוחי אדמה, גזר סלק, תפוחי עץ - מותר. דרכו לבשל תמיד
  - ד. פרי שאוכלים אותו רק כשהוא מבושל או אפוי כגון חיטין, אסור לאוכלו חי וכן שמן שאין דרך ללגום בפני עצמו אלא לתת במאכל או משקה, אסור לאוכלו בפני עצמו. ירקות במרק
  - ה. מותר לתת במרק ירקות לבישול כדרכו כל השנה, אבל לא יסחוט את הירקות לתוך התבשיל להוציא מימיהן אלא יכניסם למרק כרגיל. וכן פירות שרגילים לבשלם ולהכין ריבה מותר.
  - ו. שום, וכן בצל, מותר לאוכלו בין חי ובין מבושל, שכן רגילים תמיד.

מתוך ספר שיח השמיטה - אוצר פסקי רבינו הגר"ח קניבסקי

❧ ביאורים בעניני יום הכפורים ❧

ביום הכפורים תעבירו שופר. יש לעיין למה נקרא יום הכפורים לשון רבים ולא יום כפור. ואולי לרמז שגם המתים מתכפרים ביום כפור כמש"כ הרמ"א בא"ח סוף סי' תרכ"א. שו"ר שכ"כ שם המ"ב סק"ח (ובזוה"ק ויקרא ק' ב' אמרו טעם אחר).

אבינו מלכינו מחה והעבר פשעינו
וחטאתינו מנגד עיניך. במ"ב סי' תקפ"ד סק"ג כ' שצ"ל חטאתינו ופשעינו שתחלה יש לבקש על הקל ואח"כ על החמור, ויש ליישב גירסתנו דביומא פ"ו ב' אר"ל גדולה תשובה שזדונות נעשו לו כשגגות משמע דשגגות נמחל לגמרי כשמתפלל ומבקש, והנה מחה הוא לשון מחיקה שנשאר רשמו ניכר אבל העבר הוא שמעביר לגמרי, וכאן מחה מקביל נגד פשעינו והעבר נגד חטאתינו, לכן תחלה אנו מבקשים מחה פשעינו דהיינו שהמזידים יתהפכו לשגגות, ואח"כ מבקשין העבר חטאתינו דהיינו אותן השגגות העבר לגמרי כיון שכבר נתהפכו לשגגות ודו"ק.

על חטא שחטאנו לפניך באונס וברצון. הא דאונס צריך כפרה אפ"ל דמכיון שפ"א עבר ברצון לכן הגיע אח"כ לידי אונס, וכע"ז איתא בתוספתא דשבועות פ"ג ה"ג היה רבי אלעזר בן מתאי אומר הרואה עוברי עבירה מתחייב לראות וכו', והיינו דמכיון שחטא ברצון הרי הוא נענש אח"כ לראות עוברי עבירה. ועל חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע. אפ"ל דהכונה שהיה מרוצה מהיצה"ר ששידל אותנו לעבירות, ועו"ל שזה לימוד זכות שמה שחטאנו הוא משום שיצה"ר פיתה אותנו.

(טעמא דקרא)

❧ ביאורים בתפילת ראש השנה ❧

מסוד חכמים ונבונים ומלמד דעת מבינים אפתחה פי בתפלה ובתחנונים. צ"ב מהו סוד חכמים ונבונים. וי"ל דבע"ז ז' ב' פליגי ר"א אומר שואל צרכיו ואח"כ יתפלל ר' יהושע אומר יתפלל ואח"כ שואל צרכיו וחכ"א שואל צרכיו בשו"ת או בבקשות הקודמות ומסיק שכן הלכה כחכמים, וזהו מסוד חכמים ונבונים שקבעו שתחלה יתפלל שבח ואח"כ יבקש בקשותיו אפתחה פי בתחלה בתפלה ואח"כ בתחנונים.

כבקרת רועה עדרו מעביר צאנו תחת שבטו. פי' כבעה"ב שמעביר מעשר בהמה תחת שבטו כמש"כ מעביר צאנו תחת שבטו וכמ"ש בר"ה י"ז א' בר"ה כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון כבני אימרנא פירש"י של מעשר בהמה והעשירי סוקרו בשבט לסימן כך כל מי שנגזר עליו אפשר להכיר וכמ"ש בהוריות י"ב א' ואף שהאדם שנגזר עליו אין יודע כלום כמו שהכבש אין יודע שסקרו עליו וכ"כ בשם האריז"ל שאפשר להכיר מי שנגזר עליו.

ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה. בר"ה ט"ז ב' חשיב ד' דברים ומוסיף שם שינוי השם והכא לא חשיב ל' משום שזה לא תלוי בעצמו אלא באחרים.

היום הרת עולם. פי' כמו בהריון וכמו ששם יכול הקב"ה להפך מזכר לנקבה כמו שהי' בדינה (עי' ברכות ס' א') כן בכל הגזרות שנגזר בר"ה אפשר להפך, וכמ"ש בר"ה י"ז ב' הרי שהיו ישראל צדיקים גמורים כו' הרי שהגזרה מתקיימת אלא שנהפכת ע"ש.

כתב מהר"ל (מובא בד"מ או"ח ס"ס תקפ"ב ושו"ע שם) בשם הירושלמי מאן דדמיך בריש שתא דמיך מזלי' וכן מובא בדרשות ר"י בן שועיב דרשה לר"ה בשם הירושלמי (ולפנינו חסר זה בירושלמי). והנה תיבת דמיך הוא תרגום שכיבה עי' ב"ר פע"ב סי' ג' לכן ישכב עמך הלילה עמך הוא דמיך עמי לית הוא דמיך אלא שחז"ל השתמשו בלשון מושאל ע"ז גם על שינה ומיתה כידוע, ומדקאמר כאן מאן דדמיך ולא אמר מאן דניים י"ל דדוקא בשוכב לישן יש קפידא אבל המתנמנם בישיבה וכיו"ב אין קפידא בזה. וכן מש"כ הרמ"א יושב בטל כישן דמי דוקא יושב דהיינו בקביעות.

(טעמא דקרא)

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🕯 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש לחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה - 1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה - 4310